

REFERAT Miljøudvalget d. 02-04-2024

Mødedato Tirsdag d. 02. april 2024 kl. 10:00

Mødested Mødelokale 5

Mødedeltagere Poul Erik Jensen, A, Karsten Byrgesen, Løsgænger, Michael Nielsen,
C, Preben Friis-Hauge, V, Annette Lundgaard, V, Simon Sharif
Chowdhury , A (Fravær), Martin Schmidt Konradsen, Ø

Indholdsfortegnelse

Drøftelse af principper for vurdering af muligheden for opstilling af Vedvarende Energi-anlæg i rå	3
Temadrøftelse om udmøntning af Strategipuljen i 2024 #.....	5
Orientering om EU-projekt Blue Transition vedr. klimaforandringernes påvirkning af forureninger i	7
Orientering om aktuelle sager.....	9
Eventuelt.....	10
Næste møde.....	11
Underskriftsside.....	12

Punkt 1: Drøftelse af principper for vurdering af muligheden for opstilling af Vedvarende Energi-anlæg i råstofområder

24/391

Resumé

Regionsrådet har på mødet den 18. december 2023 bedt miljøudvalget om at drøfte principper for anvendelse af områder under råstofplanen, hvor der ikke er påbegyndt gravning. Miljøudvalget har på mødet den 5. marts 2024 indledende drøftet sådanne principper.

På baggrund af drøftelsen har administrationen udarbejdet et justeret oplæg til principper. På mødet fremlægges det justerede oplæg til drøftelse.

Sagsfremstilling

Miljøudvalget havde på mødet den 5 marts 2024 en indledende drøftelse om principper for samtykke til opstilling af Vedvarende Energi-anlæg (VE-anlæg) i råstofområder. Administrationen har på baggrund af drøftelsen udarbejdet et revideret oplæg til videre drøftelse. Oplægget findes i notatet ”Drøftelse af principper for vurdering af muligheden for opstilling af vedvarende energianlæg i råstofområder”, der er vedlagt som bilag 1. Som baggrundsviden er der desuden udarbejdet et notat, der adresserer forhold der blev rejst under den indledende drøftelse. Baggrundsnotatet er vedlagt som bilag 2.

Miljøudvalget har delegation til at give samtykke til anden anvendelse end udlagt i gældende råstofplan, mens administrationen har delegation til at give udtalelser til kommuner om arealanvendelser i relation til råstofplanen, herunder i sager af underordnet karakter at give samtykke til anden anvendelse end udlagt i gældende råstofplan.

Når administrationen modtager henvendelser om ændret arealanvendelse i råstofområder, vurderes det i hvilket omfang det vil medføre en hindring for den fremtidige udnyttelse af råstofferne. I nogle tilfælde vurderes det, at der ikke er en hindring, eksempelvis hvis der er tale om mindre projekter i umiddelbar forbindelse med eksisterende bygninger, hvis råstofforekomsten allerede er udnyttet, eller hvis det er dokumenteret, at der alligevel ikke er den forventede ressource. I sådanne tilfælde vurderer administrationen, at ændringen er af underordnet karakter i forhold til råstofforsyningen og dermed ikke vil være i strid med råstofplanen.

Det er administrationens vurdering, at beslaglæggelse af ressourcer i råstofområder i perioder på eksempelvis 30 år, som er levetiden for solceller, ikke er af underordnet karakter.

På baggrund af udvalgets drøftelse af oplægget udarbejder administrationen et forslag til principper, der efterfølgende skal godkendes i regionsrådet. Principperne kan anvendes, når ”ikke underordnede” sager om opstilling af VE-anlæg behandles i miljøudvalget. Principperne bliver således, når de er godkendt, udtryk for, hvad der som udgangspunkt inddrages i den konkrete vurdering i forbindelse med miljøudvalgets behandling af fremtidige sager om VE-anlæg i råstofområder.

Klimavurdering

Drøftelsen af principper har ikke betydning for klimaet. Senere vedtagelse af principper kan give et mere gennemsigtigt billede af, hvad der lægges til grund for accept af midlertidig opstilling af VE-anlæg i råstofområder.

Indstilling

Det indstilles,

At miljøudvalget drøfter midlertidig anvendelse af råstofområder til opstilling af VE-anlæg, med henblik på at administrationen udarbejder endeligt forslag til principper for, hvordan det kan sikres, at udlagte områder i råstofplanen, hvor der ikke er påbegyndt gravning, ud fra en konkret vurdering delvist kan bruges til vedvarende energi i et afgrænset åremål.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-04-2024

Miljøudvalget drøftede midlertidig anvendelse af råstofområder til opstilling af VE-anlæg, med henblik på at administrationen udarbejder endeligt forslag til principper for, hvordan det kan sikres, at udlagte områder i råstofplanen, hvor der ikke er påbegyndt gravning, ud fra en konkret vurdering delvist kan bruges til vedvarende energi i et afgrænset åremål. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Simon Sharif Chowdhury deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - Notat - Drøftelse af principper for vurdering af muligheden for opstilling af Vedvarende Energi-anlæg i råstofområder.pdf

Bilag 2 - Notat - Baggrund for drøftelse af principper.pdf

Fraværende Simon Sharif Chowdhury , A

Punkt 2: Temadrøftelse om udmøntning af Strategipuljen i 2024

24/7911

Resumé

Som afslutning på serviceeftersynet af puljerne på regional udviklings område, har Regionsrådet på mødet den 18. marts 2024 godkendt forslag om mindre justeringer af den tidligere Udviklingspulje, nu Strategipuljen. Til justeringerne hører, at Udvalget for Regional Udvikling og Miljøudvalget inden for rammerne af den regionale udviklingsstrategi 2024-2027 "Sammen om fremtidens Syddanmark" har en temadrøftelse af ideer til initiativer, der kan udmøntes af puljen. Det indstilles, at udvalget har en temadrøftelse om dette.

Sagsfremstilling

Som afslutning på serviceeftersynet af puljerne på regional udviklings område har Regionsrådet på mødet den 18. marts 2024 bl.a. godkendt forslag om visse justeringer af den tidligere Udviklingspulje, nu Strategipuljen. Indholdet af justeringerne fremgår af bilag 1.

En af justeringerne er, at Udvalget for Regional Udvikling og Miljøudvalget i begyndelsen af kalenderåret har en temadrøftelse om ideer til udmøntning af Strategipuljen. I det følgende gives der input til en drøftelse heraf i Miljøudvalget.

Økonomi

Strategipuljens grundbudget er i 2024 på 10 mio. kr. Hertil kommer et forventet, men endnu ikke realiseret tilbageløb fra tidligere års puljer på 1,9 mio. kr.. Herefter ville der stå 11,9 mio. kr. til rådighed i 2024.

Herfra skal trækkes 5,45 mio. kr., som er summen af de tilskud, som Regionsrådet i 2022 og 2023 godkendte at yde til 4 initiativer fra puljens budget i 2024. Herefter resterer der 4,55 mio. kr. (grundbudget) plus forventelig 1,9 mio. kr. i tilbageløb, svarende til 6,45 mio. kr. i 2024.

Det skal i den forbindelse oplyses, at Udvalget for Regional Udvikling på møde den 19. marts 2024 har behandlet en ansøgning om 0,75 mio. kr. til initiativet "Fælles analyse af potentialerne for et brintsamarbejde på tværs af landegrænsen". Forudsat, at Regionsrådet på mødet den 22. april 2024 tiltræder indstillingen herom, resterer der herefter 3,8 mio. kr. (grundbudget) plus forventeligt 1,9 mio. kr. i tilbageløb, svarende til 5,7 mio. kr. i 2024. For en uddybning af budgettet henvises til bilag 1.

Muligt afsæt for temadrøftelsen

Temadrøftelsen kan tage afsæt i de 8 fokusområder i "Sammen om fremtidens Syddanmark":

- Fremme et levende regionalt demokrati gennem dialog med borgerne om udmøntningen af den regionale udviklingsindsats.
- Skabe bedre betingelser for kommende generationer i forhold til klima, miljø, ressourcer og rent drikkevand.
- Styrke sammenhængskraften i hele regionen, blandt andet i forhold til mobilitet, uddannelse, bosætning, fællesskaber og kultur.
- Skabe et sundt Syddanmark i trivsel, særligt gennem fællesskaber, kultur og natur.
- Styrke syddanskernes kompetencer og understøtte stærke udviklings- og innovationsmiljøer i Syddanmark.
- Skabe regional udvikling gennem flere partnerskaber med de syddanske kommuner og andre myndigheder, forskningsinstitutioner, virksomheder m.fl.

- Styrke og fokusere regionens deltagelse i internationale samarbejder, der kan bidrage til løsning af syddanske udfordringer.
- Styrke og fokusere udviklingsindsatserne på tværs af den dansk-tyske grænse til gavn for hele Syddanmark.

Ligeledes kan det indgå i drøftelsen, at der udover Strategipuljen findes andre puljer, som kan medvirke til at implementere de 8 fokusområder. Det drejer sig om Teknologiudviklingspuljen, Kulturpuljen, Uddannelsespuljen, Socialfonden og Interreg 6A. Videre kan det indgå, at Strategipuljen i årene 2025-2027 må forventes at råde over et budget på 8 mio. kr. årligt.

Endelig kan der i temadrøftelsen indgå tanker om en mulig konkretisering af følgende formulering i under punkt 8.7 budgetaftale 2024 vedr. råstoffer: ” Aftalepartierne er enige om at understøtte en bæredygtig råstofforvaltning. Finansiering til en konkret indsats findes inden for Udviklingspuljen og forelægges Miljøudvalget”.

På baggrund af udvalgets forslag til temaer og initiativer, vil administrationen efterfølgende konkretisere ideerne og succesivt forelægge dem for Miljøudvalget og Regionsrådet.

Parallelt med temadrøftelsen og opfølgning herpå i Miljøudvalget vil der være et tilsvarende forløb i Udvalget for Regional Udvikling.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen på nuværende stadie ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget kommer med forslag til temaer og initiativer, som administrationen vil konkretisere.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-04-2024

Udvalget kom med forslag til og drøftede potentielle temaer. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Simon Sharif Chowdhury deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 Uddybende informationer ift. Strategipuljen

Fraværende Simon Sharif Chowdhury , A

Punkt 3: Orientering om EU-projekt Blue Transition vedr. klimaforandringernes påvirkning af forureninger #

22/20034

Resumé

Region Syddanmark deltager i et EU-projekt Blue Transition. Formålet med projektet er at skabe viden samt udvikle metoder og strategier til at sikre en bæredygtig vandforvaltning i fremtiden med klimaforandringer. I regionens pilotområde i Aabenraa by er der særligt fokus på, hvordan klimaforandringer samt klimatilpasningsindsatser påvirker jord- og grundvandsforureninger. Administrationen orienterer på mødet.

Sagsfremstilling

Den 1. oktober 2023 startede EU-projektet Blue Transition. Region Syddanmark er en af de 23 partnere i Nordsøregionen, der deltager i projektet. Der er 16 pilotområder fordelt på 6 lande. Region Syddanmark deltager i et dobbelt pilotprojekt: i Aabenraa by og i området ved Bylderup-Bov. Regionens partnere i pilotområdet er bl.a. Aarhus Universitet og GEUS.

I pilotområdet Bylderup-Bov har det ændrede klima skabt udfordringer med et højtstående grundvand, som er grunden til oversvømmede kældre. I pilotområdet i Aabenraa by skal der være særligt fokus på effekterne af klimaforandringerne, f.eks. spredning af forurening ved stigende nedbørsmængder. Stigende nedbørsmængde betyder, at grundvand stiger og kan oversvømme ejendommene nedefra. Desuden er der risiko for uønsket vand i kloaksystemer. Projektet forventer også at udvikle et værktøj til at kunne vurdere effekten af klimatilpasningsindsatser på forureninger. Aabenraa er valgt som modelområde, da byen er særligt udsat for oversvømmelser: både fra havet og fra Mølleå.

Når regionen arbejder med jordforureninger, arbejdes der ud fra et øjebliksbillede: Prøver af jord og grundvand analyseres, dybde til grundvand måles og strømningsretning bestemmes. På baggrund af dette øjebliksbillede vurderes risikoen. Men klimaændringer betyder stigende grundvand, oversvømmelser og stigende havniveau. Dvs. at forureningssituationen kan være dynamisk.

I Aabenraa, ligesom i mange andre byer, er der mange jord- og grundvandsforureninger, som kan blive udsat for disse ændringer. Det kan forventes, at forureninger, der ligger i jord og grundvand, vil blive påvirket i en eller andet grad. Forurening kan blive udvasket og mobiliseret, eller spredning af forureningen kan ændre retning.

Ud over det, kan det også forventes, at når der udføres klimatilpasning for at forebygge oversvømmelser, som strømpeforing, kloakseparering eller regnvandsbassiner, kan grundvandet ligeledes blive påvirket.

I projektet skal der udføres en model, bestående af geologi og hydrologi i området. I modellen tilføjes klimadata som f.eks. nedbør. Yderligere, kan der anvendes viden om de udførte eller planlagte klimatilpasningsindsatser i byen. Det forventes, at i modellen kan det forudses, hvordan grundvandet ændrer sig, og om det vil have indvirkning på spredning af jord- og grundvandsforureninger.

Med projektet vil der også blive skabt opmærksomhed på, at klimatilpasningstiltag i byområder kan påvirke spredning af jord/grundvandsforurening hos andre aktører, der arbejder med jord og vand.

Administrationen vil på mødet orientere projektet,

Klimavurdering

Det er hensigten med projektet at få mere viden om klimforandringernes påvirkning af grundvand og jordforureninger. Viden om, hvordan klimatilpasningsløsninger indvirker på spredning af forurening, indgår i det fremtidige arbejde med optimering af klimatilpasningsindsatsen. Ligeledes kan viden danne grundlag for fremover at kunne vurdere klimaaspekter i jordforureninger og tilpasse regionens indsats i forhold hertil.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-04-2024

Til orientering.

Simon Sharif Chowdhury deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Simon Sharif Chowdhury , A

Punkt 4: Orientering om aktuelle sager

24/361

Sagsfremstilling

Administrationen vil på mødet orientere om følgende sager:

- PFAS-sager.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-04-2024

Administrationen orienterede om, at Esbjerg Kommune har meddelt, at kommunen ikke har hjemmel i henhold til kommunalfuldmagten til at betale for del af PFAS-forureningen ved Esbjerg Brandskole. Administrationen har vurderet, at kommunen med hjemmel i Jordforureningsloven har mulighed for at gøre det. Udvalget finder, at administrationen bør svare kommunen, at der er hjemmel i Jordforureningsloven.

Endvidere gav administrationen en status på klagesagen i Skads, Esbjerg Kommune, herunder også om efterbehandlingsplanen for området.

Simon Sharif Chowdhury deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Simon Sharif Chowdhury , A

Punkt 5: Eventuelt

24/361

Beslutning i Miljøudvalget den 02-04-2024

Annette Lundgaard orienterede om Danske Regioners Udvalg for Miljø og Klimas studietur til London.

Simon Sharif Chowdhury deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Simon Sharif Chowdhury , A

Punkt 6: Næste møde

24/361

Sagsfremstilling

Næste møde er tirsdag den 14. maj 2024 kl. 13.00-16.00 i Kolding og med besøg hos RGS Nordic i Kolding.

Rundvisningen på RGS Nordic i Kolding vil tage 1½ time fra kl. 14.30-16.00. Det foreslås, at udvalgs mødet udvides med en time fra kl. 12.00-13.00, således udvalgs mødet afholdes kl. 12.00-16.00. Det vil give den fornødne tid til at behandle sager på dagsordenen, ligesom der vil være tid til kørsel til RGS Nordic fra det sted, hvor udvalgs mødet holdes.

Mødeplan for resten af 2024 er:

- Mandag den 10. juni 2024 kl. 13.00-16.00
- Mandag den 12. august 2024 kl. 15.00-18.00 (RESERVERET)
- Torsdag den 12. september 2024 kl. 13.00-16.00 i Odense og med besigtigelse i en råstofgraven ved Brylle sydvest for Odense.
- Tirsdag den 8. oktober 2024 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 12. november 2024 kl. 13.00-16.00
- Tirsdag den 3. december 2024 kl. 15.00-18.00

Indstilling

Det indstilles,

At miljøudvalgs mødet den 14. maj 2024 udvides med en time, således at udvalgs mødet afholdes kl. 12.00-16.00 i stedet for kl. 13.00-16.00.

Beslutning i Miljøudvalget den 02-04-2024

Næste møde er tirsdag den 14. maj 2024 kl. 12.00 – 16.00 i Kolding og med besøg hos RGS Nordic i Kolding.

Simon Sharif Chowdhury deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Simon Sharif Chowdhury , A

Punkt 7: Underskriftsside

24/361

Fraværende Simon Sharif Chowdhury , A